

El 1982, quan Narcís Serra es féu càrrec del Ministeri de Defensa, hi havia dubtes sobre el futur de la Guàrdia Civil, però poc després José Barrionuevo, nou ministre de la Governació, va dir literalment que el "PSOE havia descobert (sic) la Guàrdia Civil". Quedaven lluny, doncs, els propòsits de reforma i dissolució.

Però tot té un to de càstig. Quan va quedar lliure la plaça de delegat del Govern a Navarra diuen que qui podia va dir a Alfonso Guerra: "Tinc la persona adequada, sense ideologia ni escrúpols". I aquest

era, com poden sospitar, Luis Roldán Ibáñez. Una carrera inversemblant el va portar -Barrionuevo responsable- a ser el primer *civil* que manava el cos militar de la Benemèrita, de la Guàrdia Civil.

Tot el que ha passat després vostès ho saben perquè televisions, ràdios i diaris n'han anat plens. Ara, l'anomenat Roldán, a disposició de la jutgessa Ana Ferrer, ha de respondre a set acusacions greus. Per tenir una idea de l'assumpte els diré que l'acumulació fraudulenta de diners feta per Roldán voreja els 8.000

milions de pessetes. Sembla que aquest joc dels embolics ha tingut per personatge principal, l'intrigant Francisco Paesa, que va ensarronar el "llest" Roldán fent-li creure que el Govern acceptaria les condicions de lliurament "fabricades" a Laos per les quals en qüestió de tres o quatre anys sortiria al carrer. Com saben, els segells de Laos eren falsos, el que no era fals era l'avió militar espanyol que va dur Roldán de Roma a Madrid, i de Madrid a la seva residència actual: la presó d'Àvila.

Fabià Estapé

L'esclerosi del PSPV

La llista autonòmica dels socialistes valencians és la inhumació del propòsit renovador expressat en l'últim congrés. És l'opinió de J. J. Pérez Benlloch.

Els socialistes valencians han presentat en societat les seues candidatures a les Corts. La continuïtat constitueix la nota comuna a les tres circumscripcions del país. Han canviat alguns noms, d'altres escalen posicions i n'hi ha que, per raons ignorades, s'han despenjat del capdamunt, però el massís parlamentari del partit continua intacte. El seu secretari general, Joan Lerma, ha estat molt expressiu en la defensa de les llistes confeccionades: "Quan no canvia el director -ha dit- no té sentit substituir tota l'orquestra." Així que ja ho sabem, escoltarem la mateixa música a càrrec dels coneguts virtuoses, alguns dels quals compliran el tercer quinquenni xuciant escó.

No cal ser analista polític ni tenir molta memòria per a constatar que aquesta repetició de cares i cognoms significa la inhumació del propòsit renovador que tan retòricament va impregnar l'últim congrés del partit, del qual ara es compleix un any. L'aparell del PSPV, sobreposat de l'esglai suscitat per un llicenciament imminent, ha recuperat el seu lloc sota el sol lermista, astre del qual és el raig mortífer que manté disciplinat el

Clementina Ródenas. Ocupa el segon lloc del PSPV a la Generalitat.

ramat. Quina altra cosa podia fer el líder, atrapat com està per l'ortopèdia que el sosté, si han envellit junts i tampoc no en té uns altres a mà?

A més de la metàfora orquestral, una altra de les raons que s'adueixen per a avalar el continuïsmes és l'experiència dels veterans, tant més necessària davant una eventual victòria dels populars i el consegüent trànsit dels socialistes a les bancades de l'oposició. Per primera vegada en aquests dotze anys s'ha contemplat la pèrdua de la Generalitat, una fatalitat que va quallant sense que se'n trobre el remei prodigiós. Davant

d'aquesta circumstància, és comprensible que es preferisca afavorir amb una altra legislatura els músics de plantilla.

Malgrat la prolongació de l'*estatus quo* en la llista de València, hi ha dues innovacions cridaneres. Aquestes són la incorporació de l'ex-alcaldesa de la ciutat i actual presidenta de la Diputació Provincial, Clementina Ródenas, i de qui ha estat el seu assot: el secretari de la comarca, Eduard Montesinos. Curiosa i inesperada integració en una mateixa llista de dos personatges absolutament incompatibles.

Que l'esmentat individu es convertisca en diputat no té cap més objectiu que assegurar-li el viàtic. També és un premi merescut, perquè no s'ha d'oblidar que, com a home de confiança de Lerma, s'ha traginat les pitjors feines, entre elles, la invenció dels *walesas*, una congregació d'origen sindical que es va concebre per neutralitzar les proclivitats nacionalistes al si del PSPV. El seu últim servei -del senyor Montesinos- ha estat liquidar el grup municipal socialista, fet que ha frustrat l'expectativa que la dita dama tornara a pugnar per l'alcaldia.

Com a conseqüència d'aquesta barrabassada, precisament, l'ex-alcalde va anunciar la retirada de tots els càrrecs representatius i institucionals. Vam ser molts els qui celebrarem un gest de gallardia tan singular, perquè no va acceptar cap altra sinecra compensatòria. En canvi, a l'últim ha cedit a les pompes del poder i s'ha convertit en el número dos de la llista autonòmica per València, fet que molt possiblement la convertirà en la portaveu del grup, en detriment del

seu marit, Segundo Bru, que també l'acompanya amb el número quatre.

L'esmentat canvi de criteri es fonamenta en els interessos superiors del partit, la disciplina i altres romanços similars. La clau certa no és sinó el pànic que té tota aquesta gent davant l'alternativa de tornar a les antigues ocupacions o a l'atur. Na Clementina, que és profesora d'universitat, no és d'una altra pasta i tampoc no ha pogut declinar la temptació d'enrocar-se en un càrrec, a

pesar de la devaluació personal que això li representa.

Aquest episodi electoral de les llistes socialistes no suggereix moltes més lectures. Potser haurien pogut improvisar els queda alè per a armar-se d'il·lusions i projectes. El PSPV està escleròtic i l'única esperança que l'anima és no ser batut en les urnes per un resultat escandalós. Per un viatge així, bones són aquestes alforges. **J. J. Pérez Benlloch**

Cent anys de teatre valencià

Rodolf Sirera creu que la revisió del patrimoni dramàtic d'una comunitat és una de les principals obligacions d'un centre públic.

La commemoració del centenari de la mort d'Eduard Escalante ha donat ocasió als Teatres de la Generalitat valenciana de posar en peu, en la menuda Sala Moratín de l'edifici Rialto, un interessant cicle de muntatges i lectures que pretén fer una revisió —no exhaustiva, no cal dir-ho— del que ha estat la nostra literatura dramàtica d'aquella data ençà. Sota la direcció artística de Manuel Molins, i l'escènica de Vicent Genovés, un grup estable d'actors i d'actrius ha anat presentant, al llarg de vuit setmanes, sis programes en el curs dels quals han estat posats en escena un total de vuit textos teatrals de diferents autors, dels quals dos —els de Max Aub (que, si bé no és valencià de naixença, va mantenir una relació molt estreta amb el nostre País, i d'Eduard Quiles— van ser en castellà.

La acollida molt positiva de públic i de crítica que ha tingut aquest projecte, concebut amb plantejaments de producció gens pretensiosos, i amb una clara voluntat didàctica, ens hauria de dur a tots, organitzadors, professionals i públic interessat, a formular una sèrie de reflexions, alguna de les quals ultrapassen el mateix contingut del cicle.

La més evident seria, sens dubte, la necessitat d'aprofundir en el camí iniciat. Una de les primeres obligacions d'un centre públic de producció hauria de ser sotmetre a revisió el patrimoni dramàtic de la seua comunitat —com sí que s'ha fet al Principat, amb molt bon criteri—, alhora que ajudar a la seua di-

Teatre Principal. El centenari de la mort d'Escalante ha propiciat un interessant cicle de muntatges.

fusió, tasca aquesta que, fins el moment, encara no havien escomès ni el Centre Dramàtic, ni el seu successor, Teatres de la Generalitat valenciana. El que a la Moratín s'ha mostrat no ha estat més que una selecció molt representativa, però inevitablement limitada, del

que han estat aquests cent anys. Per exemple; al costat d'Escalante caldria treballar també —amb el mateix sa distanciament amb què, en el cicle, ha estat tractat el saineter del Cabanyal— el seu il·lustre predecessor, Bernat i Baldoví, i alguns dels seus epígons més avantatjats, com ara Hernández Casajuana. Però convindria també tornar a llegir-se alguns intents de teatre “seriosos”, duts a terme en el primer terç de segle, com els recollits per Josep Lluís Sirera i Remei Miralles en el volum *Teatre dramàtic de començaments del segle XX* de la Biblioteca d'autors valencians (Pont, Martí Orberà, Morales i Sanmartín, etc).

Al costat d'això, el “redescobriment” de Martí Domínguez, fa obligat ampliar-ne la lectura als altres textos significatius —d'altra banda, els únics— del teatre valencià de la postguerra: *L'home de l'aigua*, de Paco Burguera, *Vençut per la ironia* i *La pluja mor a les teulades*, de Rafael Villar, *Les paraules i la urgència*, de Vicent Cardona, i *Barracó 62*, de Joan Alfons Gil Albors. I, en l'extrem contrari, *Zona zero*, de Francesc Adrià ens deixa constància que, avui, existeix ja, afortunadament, una nova generació de dramaturgs valencians que confirma que el treball d'autors com Manuel Molins, Josep Lluís Sirera, Juli Leal, o qui açò escriu, no ha operat en el buit, i amb els quals comença a obrir-se el camí que mena a la plena normalització dels nostres escenaris. **Rodolf Sirera**